

ללמוד מהצלחות של מרכזי התמיכה לסטודנטים עם ליקויי למידה

מרכזות

ד"ר אורית דהן

המכללה האקדמית בית ברל

אריאלה הלוינג

המכללה האקדמית בית ברל

מלווי למידה ויועצים אקדמיים: פרופ' יונה רוזנפלד וד"ר ארנה שמר ממכון ברוקדייל

יעדים שהוצבו לשנת הלימודים תשע"ב

- המשך התנסות בלמידה של שלוש המתודות:
 1. למידה מהצלחות העבר - המתודה הרטרופקטיבית: השימוש בה מאפשר לזהות את הפעולות שתרמו להצלחה וללמוד את עקרונותיהן;
 2. המסע בעקבות שאלת למידה - המתודה הפרוספקטיבית: השימוש בה מאפשר התמודדות עם סוגיות לא פתורות והיערכות ללמידה מקדמת תוצאות;
 3. למידה על הלמידה - המתודה לכינון קהילות למידה מתמשכת-למען-העשייה: מתודה זו מאפשרת לזהות דרכי למידה של קולקטיבים המאפשרים קידום למידה מתמשכת המובילה לתוצאות רצויות במסגרות שהם פועלים בהן.
- סיום כתיבת הספר על סיפורי הצלחה של מרכזי תמיכה, תוך הצגת הסיפורים וליווי תהליך הכתיבה של כל חברי הצוות.
- במהלך תשע"ג, לקראת סיום עבודת הצוות, מתוכנן כנס בנושא "ללמוד מהצלחות", בליווי פרופ' יונה רוזנפלד וד"ר ארנה שמר ובשיתופם. הכנס מיועד לחברי הפורום, חברי צוות החשיבה "ללמוד מהצלחות", ובעלי עניין נוספים - מומחים מחו"ל ומן הארץ.

סיכום הפעילות בשנת הלימודים תשע"ב

שנה זו עמדה בסימן כתיבת הספר על סיפורי הצלחה של מרכזי תמיכה, כולל בניית פרקי המעטפת לספר. 12 מוסדות המשיכו בכתיבה ולקחו חלק פעיל בעבודה. בשנה זו האחריות עברה יותר לכותבים, וקבוצת הלמידה הפכה לכוח מניע, תומך וממשב. הייתה למידה משמעותית זה מזה, תוך כדי חשיפה

ובנייה של סיפורי הצלחה מגוונים וייחודיים של מרכזי התמיכה באקדמיה. השנה עסקנו בעיקר בתגובה לטקסטים הכתובים, במתן משוב, בחשיבה משותפת, ובדיון בדילמות בכתיבה ובסגנונות הכתיבה.

להלן חלק מן הנושאים שנדונו השנה:

- התמודדות של סטודנטית דיסקלקולית בתחום המתמטיקה, כתבה והציגה: ד"ר זהבה ביגמן ממכללת שאנן.
- תיעוד סיפור ההצלחה של קורסים מותאמים באנגלית במכללת עמק יזרעאל. הסיפורים הדגישו את המגוון הרב, העשייה המשמעותית והפעילות המערכתית המקדמת את הצלחותיהם של סטודנטים עם ליקויי למידה. כתבה והציגה: ליאורה חפר מן המכללה האקדמית עמק יזרעאל.
- הוצג סיפור של סטודנטית אשר תפקודיה האקדמיים היו נמוכים עקב קשיים רגשיים מורכבים. דיתי דנון, מהאוניברסיטה העברית, פרסה בפנינו את צורת התמיכה, ואת עבודת הצוות הכוללת תיאום בין עבודה קוגניטיבית התנהגותית לבין תמיכה פסיכולוגית. המקרה הבליט שותפות בין כל הגורמים, מעקב והקפדה על הסכם טיפולי, עבודה מערכתית וכן גמישות של המערכת במתן הזדמנות אחרונה.
- הוצגו המודל של "מלימודים לקריירה", המתקיים במכללת תל-חי, וליווי של סטודנט בתהליך היציאה לעולם העבודה על ידי אורלי צדוק.
- הוצג סיפורה של סטודנטית מן השלב שבו הייתה מועמדת ולאורך תקופת הלימודים. כתבה והציגה: אופירה טיקוצ'ינסקי מסמינר הקיבוצים. בסיפור בלטו הזמינות הרבה לצד ליווי שהוא מעבר למסגרת התמיכה הפורמלית במכללה.
- הוצג סיפור אישי של סטודנטית, על שלביו השונים, כשהדגש היה יותר תגובות המערכת האקדמית: תפיסותיה ועמדותיה והקונפליקטים המתקיימים בה בהתמודדות עם סטודנט עם לקות למידה. כתבה והציגה: דפנה גוברין ממכללת קיי.

ד"ר עמלה עינת, שעבדה במשך שנים רבות במכללת תל-חי, הציגה את הסיפור שלה, הכולל שיח רטרוספקטיבי בין הנקודות שעיצבו אותה כמטפלת למול ליווי של סטודנט עם ליקויי למידה, לאורך שנים, מקבלתו למכינה ועד ולסיום הלימודים במכללה האקדמית תל-חי. היה עיסוק רב בפרקי המעטפת: הקמת עמותת לשם – ריאיון עם יו"ר העמותה רותי קפלן על ידי יעל מלצר וד"ר אורית דהן, הקמת מרכזי תמיכה על ידי יעל מלצר וד"ר אורית דהן, אפיונים של סטודנטים עם ליקויי למידה על ידי טליה קונסטנטין.

לאורך השנה עסקנו בזיהוי ודין בעקרונות פעולה משותפים וייחודיים לעבודה עם סטודנטים לקויי למידה, הנגזרים מתוך פרקי הספר. תהליך זה היה ארוך ומורכב, שכן מכל הסיפורים עלו פעולות רבות שנדרש עיקרון מארגן למיון. תהליך זה לווה בשאלות מנחות כגון: מה נמצא דומה ושונה בעקרונות הפעולה – בתוך כל שער ובין השערים? מהם המסרים העיקריים שעולים במבט-על, מעבר לפרטים? מה התחדש בנוגע לעבודה במרכזי התמיכה? האם ישנם עקרונות בולטים יותר או פחות, ומדוע? מהן הדילמות שזה מעלה? מה זה מעורר להמשך למידה במובן סוגיות לא פתורות? המפגש האחרון היה בסימן סיכום שלוש שנים של עבודה - שאלת השאלות הייתה מה לקחנו עמנו לעבודה השוטפת מתוך התהליך שעברנו.

בסימן אישי

ברצוננו להודות לרותי סרלין ממופ"ת, על מתן ההזדמנות, האמונה והעידוד, על הדלת הפתוחה והרצון לפתור כל בעיה, ולניצה נחאיסי ממופ"ת, על הארגון, בחינת התיעוד, הזמינות, הסבלנות וההקשבה. לפרופ' יונה רוזנפלד תודות רבות על "הרוח" - רוח האופטימיות, ההתלהבות, על היכולת לעורר בנו חשיבה והרהורים, על עידוד החשיבה הביקורתית ועידוד העצמאות, על תשאולים רבים ועל הנכונות לרוץ אתנו בכל הארץ. לארנה שמר תודה על המסירות, היסודיות והשיטתיות בעבודה, על היכולת לעקוב אחר כל כך הרבה סיפורים ודמויות תוך הקשבה עמוקה ותשומת לב, על היכולת ליצור אינטגרציה בין הרעיונות, על היכולת לתרגם רעיון מופשט למשהו ברור וישים, על הסגנון הייחודי ותרומתו לשיח, על התשאולים הרבים וגם על הצניעות ונועם ההליכות. תודה לכל חברי צוות החשיבה על השיתוף ועל הנתינה שמאפשרים לכולנו ללמוד ולצמוח.